

Glasiło „Slovenskega čebelarskega društva“
za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani.

Urejuje **Frančišek Rojina.**

Izhaja po enkrat na mesec in se pošilja udom brezplačno.

Vsebina: Fr. Rojina: Praktična navodila za avgust. — Fr. Kranjec, župnik: Uporaba topilnika »Simplex« za kuhanje voska. — Lavoslav Abram: Zgodovina mojega čebelarstva. — F. L.: Nadomestilo obnožne. — »Čebelar«: Dobro sredstvo zoper čebele roparice. — Dopisi. — Vprašanja in odgovori. — Raznoterosti. — Listnica uredništva. — Naznanila.

Praktična navodila za avgust.

(Fr. Rojina.)

V tem času poteče čebelarjem, katerim ni potreba čebel prepeljavati v ajdovo pašo, skoraj vse večje in važnejše opravilo pri čebelah, seveda samo za nekaj časa, ker jeseni bomo imeli zopet polne roke dela, posebno če nas bo Bog skozi veliko okno pogledal — kakor Rôpov oče pravijo — ter nam podelil bogato čebelarsko letino. Pa bodete, dragi čebelarji, v vročih pasjih dnevih polegli na trebuh v travo pred čebelnjakom, in z veseljem opazovali, kako se bodo čebele obnašale ter bodete že zdaj izbirali plemenjake za prihodnje leto in jih primerjali, kateri imajo boljše lastnosti za nadaljno rejo. Soparen dan ob ajdovem cvetju, je za čebelarje nekaj posebnega, in čebelarjevo srce ne pozna slajšega veselja, kot gledati mrgolečo množico, ki si s toliko pridnostjo nabira za zimo.

Ajda je čebelam pravi božji blagoslov, in po vseh slovenskih krajih jo sejejo toliko, da bi imeli še tisoči in tisoči panjev dovolj paše. A letos se čebele splošno niso dobro pomnožile, in v ajdo niso pripeljali toliko panjev. Izmed vseh slabih poročil, kar smo jih dobili iz raznih krajev, so najneugodnejša iz Gorenjskega. Pravijo, da tako slabe pomladi ne pomnijo najstarejši čebelarji. Še celo v maju so morali pitati, a ne špekulativno, temveč še za potrebo, ker so bili panji kar suhi.

Od ugodnega vremena ob ajdovem je toraj veliko odvisno, in ker že petnajst let čakamo na dobro letino, jo bomo letos morebiti vendar čakali. Čebele so imenitno pripravljene; panji so tako živalni, kot že veliko let niso bili, in če bo Jernejev teden dober, bodo čebelnjaki škripali. Ah, ko bi bila pač taka letina kot leta 1834.! Takrat, — tako ve povedati siv starček iz „Šentomperge“ pri Smedniku, ki je že takrat čebelaril, — je bilo tako dobro, da so bili vsi panji, majhni in veliki, nabito polni; čebele so menda kar skupno pomagale kakemu slabiču panj napolniti. Vsak večer naredile so zunaj na panje in na čebelnjakove sprednje deske, kot krožnik velike in debele sate, katere so vsako jutro porezali. Ranjki stari „Cajnar“ v Stražišču je imel tistega leta tisoč panjev, in njegov sin Jaka, ki je sedaj že tudi v spoštljivi starosti, mi je povedal, da so takrat vsak večer panje zadej odprli, čez noč pa so napravile čebele po celo ped dolge sate na ven, in te so jim vsako jutro sproti zopet prikrajšali. Pri „Cajnarju“ so imeli tistokrat vse kašče podprte, ker so se stropniki krivili pod težo medu in voska, ki so ga v velikih škafih in drugih posodah hranili za prodaj in pitanje.

Da bi se vsaj vsakih deset let primerila taka izredno dobra paša, pa bi ne bilo treba čebeloreje priporočati „Čebelarju“, ker bi bilo v kratkem dovolj čebelarjev. Sicer pa tudi nam upanja ne zmanjka, vsaj pravijo, da čebelar za eno leto naprej upa, za dve nazaj pa hvali. No mi mlajši čebelarji ki ne poznamo takih obilnih letin kot je bila v omenjenem letu, pohvalimo radi tudi take, ki nam dajo vsaj dovolj domačega pisanca, ker včasih se še tistega ne pridela za vso potrebo.

Kadar začne okoli čebelnjaka dišati, mora vsak čebelar s paznim očesom gledati obnašanje panjev. Da nima v svojem čebelnjaku brezmatičnjaka ali pa trotovca in ne prav preslabih rojev, ki še kota ne zaprejo, zato je skrbel že v prejšnjem času, vendar se kljub vsem tem previdnostim še kaj lahko pripeti, da se, ali domače med sabo ali pa s sosednimi spopadejo, zlasti če se kar nenadoma paša odtrga. O ropanju je „Čebelar“ že toliko poročal, da zdaj nikakor ne moremo vseh sredstev in pripomočkov ponavljati, vsaj jih itak vsak, kdor ni zavrgel posameznih letnikov in števil, lahko sam poišče, vendar zdi se nam potrebno, čebelarje prav posebno opozoriti na to nadlogo, ki more uničiti marsikak ves čebelnjak. Sosedni čebelarji si naj, kadar opazijo ropanje, drug drugemu pomagajo ter naj vsak skuša takoj pri sebi odpraviti uzroke ropanja, če pa je morebiti sosed kaj zagrešil, ga prijateljsko opomniti, naj tudi on tako ravna, kot je čebelarsko prav. Če se previdno ravna, se vsako ropanje lahko prepreči in tudi že razvito ustavi. Meni se še ni zgodilo, da bi mi kdaj kak panj ropnice opile, kljub temu, da sem imel v Šmartnem pod Šmarno goro čebelnjak v „krajefajru“ med dvema sosednima čebelnjakoma. Izmed vseh sredstev, kar sem jih zoper ropanje poskusil, bi svetoval najbolj karbolno kislino in glicerin v vodi razredčeno, ker v resnici prav dobro pomaga in je prav pripravno rabiti. Okoli priprtih žrel na bradi in sprednji skončnici se panj namaže, ali se pa tik žrel dene v tej tekočini namočene cunjice. V prvi vrsti je seveda treba previdnosti in močno paziti, da se v kritičnem času kak panj ne „okrvavi“, to se pravi, da se mu ne

odpre kaj medu, bodisi s spodrezovanjem ali pa z odjemanjem škatelj, in da se sploh kaj z medom ne ponesnaži.

Zdaj pa, dragi čebelarji, dobro pasite svoje čebelice, jaz pa bom med tem zopet šel med svet, da zopet kaj vidim in slišim o naprednem čebelarstvu drugod. Nabiral bom „obnožno“ na Moravskem, v Vratislavi in na Češkem, in jo Vam bom seboj prinesel, če me med potjo ne prebrne kak vlak. — Zdravi!

Uporaba topilnika „Simplex“ za kuhanje voska.

„Slovenski čebelar“ prinesel je v št. 4 letošnjega leta na strani 42. sliko nove priprave za kuhanje voska, katero je izumil Gerstung. Ni pa do sedaj priobčil navodila, kako naj se ž njim ravna. Naj podam toraj jaz velesposstovanim čitateljem „Slovenskega čebelarja“ malo navodilo, kako s to pravico vosek kuhati.

Do sedaj sem večinoma satine prodajal in sicer od 50 do 55 kr. kilogram. Nekaterikrat topil sem iste tudi v vreči v kotlu z vrelo vodo; posnemal in odlival, podkladal vrečo pod kamenje in tako stiskal iz voščin vosek. To delo je pa jako zamudno in nadležno, pa tudi obleko se pri tem večkrat zamaže, da jo ni mogoče z lepa osnažiti. Koliko so se pa ženske, ki so morale snažiti kotel in razno drugo orodje, ki se je pri tem rabilo, hudovala, to je njih stvar, jaz jih nisem poslušal. Vosek, ki sem ga na ta način dobil, pa ni bil nikakor čist, ampak zopet in zopet sem ga moral prekuhovati in pri tem se ne malo pri ognju potiti. Vrh tega ostalo je še dosti voska v voščinah (satinah) neiztisnjenege. Bral sem v „Čebelarju“ o topilniku „simplex“. Naročil sem ga pri tvrdki Bilc & Žnidersič v Il. Bistrici ter ko sem ga dobil, takoj začel poskušati, kako bo šlo.

Topilnik „simplex“ obstoji iz treh delov in sicer iz ploščevinaste posode za vodo; v to pride spodaj in okoliinokoli do vrha navrtani precejalnik, v katerega se naloži satine. Jaz sem jih vložil za enkrat 2 kilograma. Vrh precejalnika se nastavi pokrov z vijakom, ki navzdol pritiska satine.

V posodo za vodo nalije se do $\frac{1}{4}$ posode vrele vode, v to se vloži precejalnik s satinami, vrh katerih pride pokrov z vijakom ter vse skupaj postavi na odprtino štedilnika, dolije vrele vode do blizo štiri prste pod vrh. Pusti se nekoliko časa vreti in ko so satine, katere od vseh strani razgreva vrela voda, zadosti raztopljene; začne se pritiskati z vijakom pokrov vedno bolj in bolj navzdol. Pri tem se zamore že raztopljeni vosek v kako ploščevinasto posodo v katero se vlije nekoliko mrzle vode in katera mora biti zgoraj širša nego spodaj, odliti ter zopet doliti v simplex vrele vode, pustiti dalje kuhati in z vijakom pritiskati toliko časa, da se iztisne ves vosek. Ako se pri stiskanju čuti, da je pod pokrovom kaj trdega, se malo vijak nazaj odvijaje in počaka, da se raztopi kar je trdega in potem nadalje stiska. V 15 do 20 minutah, če se količkaj ročnosti dobi, je procedura dokončana in vosek dobljen skoraj popolnoma čist. Potem se pa znova naloži in stiska kakor gori navedeno. Za one, ki imajo veliko satin za topiti, bi bilo želeti,

da bi bil ta topilnik večji, za one pa, ki imajo le malo, je pa ta popolnoma zadosten. Iz 2 kilogramov satin dobil sem čistega voska 1 kilogram. Če bi toraj prodal 2 kilograma satin po 50 kr. dobil bi 1 gld.; če pa prodam čisti vosek po 1 gld. 40 kr. kilogram imam za delo dveh kilogramov topjenja satin 40 kr. ali 80 vinarjev,

Fr. Kranjec, župnik,

Zgodovina mojega čebelarstva.

(Napisal nadučitelj Lavoslav Abram.)

Znabiti komu ustrežem, če sporočim kaj o svojem nad štiridesetletnem čebelarstvu. Učil sem se čebeloreje pri svojem očetu v Idriji, ki je bil za tisti čas (od 1850 do 1859) izvrsten čebelar. Rad je prebiral Janševo knjigo o umni čebeloreji ter se je vedno po nji ravnal. Pri njem ni bilo nikdar žvepla v čebelnjaku, nikoli ni moril čebel, le pregnal jih je v plemenjake. Tisti čas je bilo v Idriji precej čebelarjev; vsi pa so prihajali kaj radi k mojemu očetu, da so se pomenili in posvetovali o ljubljenih čebelah. Posebno vneti čebelarji so bili trije bratje Novaki, katere so ljudje navadno le „muhe“ imenovali. Rekli so jim: „Stara, srednja in mlada muha“. Posvetovanja teh mož sem rad in zvesto poslušal, dasi tačas še nisem mislil, da bom kdaj tudi sam čebelaril in še druge čebelariti učil.

Čebelarji v Idriji so pa imeli s svojimi muhami precej skrbi in tudi stroškov. Spomladi so nosili čebele v Konomlje ali pa tudi na Tolminsko v pašo; poleti so jih peljali na Kras ali pa na ljubljansko polje. Ko so spomladi čebele iz rese prinesli, so se navadno hvalili; iz ajdove paše, pa so dostikrat prav slabe pripeljali. Taka nezgoda pa naših muharjev ni oplašila, ali jim vzela veselja do čebeloreje. Tolažili so se z bodočnostjo.

Leta 1859. spomladi sem prišel kot učitelj k Fari pri Kostelju v kočevskem okraju. Tu sem se seznanil z nekaterimi čebelarji, ki so imeli silno priproste panjove. Kos trhlene bukve so izdoblili kakor korito, in temu koritu so pribili dno, pa je bil panj gotov. Da je bilo moč roj vsaditi, (tako so imenovali ogrebanje rojev), je bilo treba napraviti na dnu primerno odprtino, katera se je po vsajenju z dilico zaprla. Take panje so hvalili, da so topli in ceni. Imeli so nekateri tudi navadne panje, a jih niso tako hvalili kot klade. Na moje prigovarjanje so tem kladam napravili premične skončnice, da so postale skoraj navadni kranjski panji.

Kmalu sem si preskrbel tudi jaz par panjev ter postal tako čebelar. Par let pozneje mi je neki krošnjar, ki je krošnjaril po Ogerski, pripovedoval, da je videl panje s premičnimi sati. Kolikor je mož znal, mi je tak panj opisal, in jaz sem poskusil napraviti enakega. Seve, da se mi prvo delo ni prav posrečilo; to mi pa poguma ni vzelo. Poskušal sem, dokler se mi ni posrečilo, da so me čebele ubogale in delale po satnikih po moji želji. Od tega časa sem imel vedno panje s premičnimi satniki.

Pri Fari je izvrsten kraj za čebelorejo. Vsako letu je bilo medu dovolj, četudi so ajde le malo sejali. Manj dobre čebele so bile v Sodražici, kamor sem prišel leta 1870; vendar jih tudi tu ni bilo treba poleti pitati pred ajdo.

Jako dobre čebele sem pozneje imel v Loškem potoku. Gozd, grmovje in travniki, vse je dajalo obilo medu, posebno pa smreka.

S prav dobrim uspehom sem čebelaril tudi v Nemški loki. Leta 1878. sem pa pričel čebelariti v Kostanjevici ter sem tu čebelaril do leta 1895. Četudi tukaj ni spomladne rese, so bile vendar čebele spomladi vedno dobre; poleti so imele, če je bilo ugodno vreme, prav dobro pašo na kostanju in v jeseni ajdi, dokler so sejali črno ajdo; sivo ajdo čebelarji nismo hvalili, pač pa so jo hvalili kmetje. Ker sem bil ravno jaz to ajdo v Kostanjevico pripravil, so mi čebelarji očitali, da sem jaz kriv, da jeseni panji niso več tako polni, kot so kdaj bili.

Od leta 1895. čebelarim v Senožčah. Tukaj je čebelna paša, če ni suša, vse leto dobra. Ko bi ne bilo burje, bi bil ta kraj eden najboljih za čebelorejo. Tukaj je obilo spomladne rese, precej sadnega drevja, lip, jesena in raznih travniških cvetlic, posebno divjega žajbeljna. V jeseni je dovolj ajde in timjana, kateremu tukaj žepek pravijo. Jaz tukaj ne krmim čebel nikoli; rajše pustim za pleme dovolj medene panje, ali jih pa zložim, če niso posamezni dovolj medeni. Tudi rojev mi še ni bilo treba pitati tukaj nikoli. Posebno dobro se mi sponašajo gerstungovci.

Tukaj je v celi fari kakih 14 čebelarjev, ki pa o čebeloreji prav malo umejo. Roj spraviti, če ne pobegne v hosto poprej, čebele z žveplom pomoriti in med prodati, to je vsa njihova čebelarska umetnost. Izjemo delajo le trije mladi čebelarji, začetniki, kateri čebelarijo že tudi z gerstungovci. Mnogo sem se trudil svojim čebelarskim tovarišem zbuditi veselje do čebeloreje s s premičnimi sati, a bilo je vse zamanj, s starimi nisem opravil nič, dokler nisem za umno čebelorejo pridobil mladih ljudi, ki imajo razum in dobre volje dovolj. Prepričan sem, da se mi ti trije učenci ne bodo izneverili, če tudi več med njimi ne bom ter da bo njih izgled zdramil tudi zaspance. Letos so tu čebele jako medene in berejo vedno še dobro, ker ta mesec skoraj vsaki dan malo dežuje. Da bi le še ob ajdi burja mirovala, potem bi bili čebelarji na konju. Prihodnje leto Vam bom poročal, kako bom čebelaril v Gorici.

Nadomestilo obnožne.

Bral sem spomladi t. l. v koledarju českoslovanskih čebelarjev med raznoterostimi, da je prav dobro nadomestilo obnožne — bobova kuhana moka, ki je bogata na ogljenčevem dušiku in katero menda čebele meseca februarja in marca kar iz škatljic, pod plodišče položenih, nabirajo in v gnezdo odnašajo. Da se o resničnosti tega naznanila prepričam, iskal sem po svetu kuhano bobovo moko. Ista se sicer pri nas tudi dobi, a vprašanje je, kako se mora kuhati, da bi ž njo ustrezno bilo čebelam?!

Dolgo sem jo iskal in slednjič jo iztaknil — v Bregenzu. Naročil sem si jo, in plačal za $\frac{1}{8}$ kg iste s poštnino vred nekaj nad eno krono. Na zavitku je tiskano: „Knor's gekochtes Bohnen-Mehl“. Varstvena znamka je slamnati čebelni koš in nad njim napis: „Nicht ihnen selbst!“

Moka ta je namreč v prvi vrsti odločena za otroke, katerim ima služiti za pripravljajne dobre krepilne juhe.

Vesel, da sem moko dobil, pripravim si takoj škatlice, nekaj te moke vanje nasujem in čebelam pod gnezdo vtaknem. A ljube čebelice so sicer moko „podu hale“, nabirale je pa niso in tudi takrat ne, ko sem jim jo položil na brade panjev v Kanitzovo, z mrežjem zaprto škrinjico, obešeno na panjevo sprednjo končnico. Poskusil sem jim jo podati še v praznem satovju blizo čebelnjaka, a tudi zastonj. Moko sem toraj spraval za bolj ugodni čas in poskus.

Prve dni julija zapazim čebele kopati se v cvetnem prahu navadnega maka, katerega imam na vrtu zasejanega. Tu se spomnim zopet bobove moke, nasujem jo z žličko v nekateri makov cvet na raznih krajih vrta. Čakam, kaj bo! Ni minulo pet minut, in povsod je bil mak z bobovo moko v pravem pomenu besede oblegan. Čebele so priletavale — v hipu moke na nožice nabrale in v panjove odnašale. Hitro se spečal pol škatljice. Kasneje sem še ostalo oddal.

Pri tej priliki opazil sem tudi jaz, kar ste Vi, gospod urednik, omenili v zadnji številki „Slov. Čeb.“ pod naslovom: „Pravilo z izjemo.“ Mnogo čebel vračajočih se domov z obnožno raznih barv, zlasti bele, oglašalo se je še pri maku z bobovo moko, ki je svetlorumene barve in vrh bele obnožne nad katero so imele še dosti prostora, nasule so si še rumenkaste obnožne — bobove moke.

F. L.

Dobro sredstvo zoper čebele roparice.

(»Čebelar«.)

V čebelnjaku previdnega čebelarja zgodi se malo kedaj, da mu roparice napravljajo škodo, ker ne da čebelam priložnosti ropati. Umen čebelar ne trpi brezmatičnih in revnih panjev v čebelnjaku; kajti on pripre izletnice slabših panjev, ne polaga čebelam medu podnevu temveč le zvečer, in kadar se to zgodi, pripre tudi izletnice in sicer uže drugi dan na vse zgodaj, da medeni duh ne privabi roparjev. Tndi ne pusti blizo panjev niti voska, niti druge stvari, katera diši po vosku ali po medu.

S posebno pazljivostjo naj vsak čuje na svoje panjove, kadar na pomlad ali jesen paše več ni, posebno prve dni poveliki paši, pri nas po ajdni paši. Uzrok je ta, da čebele po dobri paši, ako se nagloma končá, prve dni okoli divjajo in nove paše iščejo, — v takem času je najbolje, dober teden panjev ne odpirati ali podirati.

Kdor je tako nepreviden, da v tem času panjove odpira, privabi z medenim duhom mnogo svojih in morebiti celo drugih sosedovih čebel, katere, ako le malo medu pokusijo ali ujamejo, takoj pripeljejo s saboj cele trume družic, katere potem ropajo, kar se dá.

Ako opušča čebelar omenjena sredstva, naj se ne čudi, če dobi kak oropan panj v čebelnjaku; kajti uzrok, da trpi škodo, je le on sam.

Z roparicami imajo navadno mladi čebelarji, pa tudi nemarni stareji čebelorejci, ki se premálo brigajo, mnogo sitnosti. Ako vidijo, da je kak panj napaden od roparic, mislijo navadno, da so roparice posebne čebele ali pa, da je kriv kak sosedni čebelar ropanja ter rabijo malovredna ali pa še celo nepripuščena sredstva za preganjanje roparic.

Jaz sem pred nekoliko leti po takem nemarnem čebelarju imel veliko škode. On je namreč kose satovja in pa koritica, v katerih je čebelam živž

polagal, vedno puščal na svojih panjovih in je odpiral panjove v brezpašnih časih. Na ta način navadile so se moje čebele k njegovemu čebelnjaku, in so napadle panjove; sosed to zapazivši, nastavi pred izletnice koritica, napolnjena z medom, zmešanim z arsenikom. S tem bile so moje čebele še bolj privabljene in prišle so v celih trumah na ostrupeni med. Ko opazim, da moje čebele pridno izletavajo in se le po malem vračajo, opazovati sem pričel, od kod priletavajo ter videl, da od one strani, kjer stoji sosedov čebelnjak. Grem tje in ravno dobim soseda pri čebelah, ki mi hitro sam pove, kaj je napravil zoer roparice. Povem mu, da ni to samo nespametno, ampak kaznivredno, ker s tem, da čebele dobivajo ostrupljeni med, tudi lahko ljudje onesrečijo. Sosed mi pa odgovori: „Jaz ne pustim svojih panjev ropati od vaših čebel, in vaše čebele vam tudi ne bodo nanosile ostrupljenega medu, ker sem dopal že toliko strupa, da morajo čebele prej umreti, predno pridejo nazaj v panj“. In res je bila taka; 9 panjev mi je bil končal, in še med sem moral zavreči, kar sem ga dobil — saj je bil zastrupljen.

Resnično žalostno je, če se ima mnogo takih čebelomorilcev v bližnji okolici.

Takih sredstev se gotovo ne bo poprijel noben človekoljub, s takimi sredstvi dela se krivica onemu čebelarju, čegar čebele ropajo in zatorej umreti morajo, ker jih je zapeljal neveden čebelar k roparstvu.

Baron Berlepš pravi v svoji izvrstni čebelorejski knjigi: Roparice pobijati ali lovitl in jih v kakem oddaljenem čebelnjaku svojim čebelam pridružiti, je krivica, kajti zagotovljeno je, da posebnih čebel „roparic“ ni, in da noben čebelar svojih čebel na rop poslati ne more; gospodar oropanih panjev je navadno sam kriv roparstva; gospodar čebel, katere ropajo, pa gotovo nikoli zato nič ne more, on je tedaj ropanja nekriv ali nedolžen. Ker pa je več čebelarjev, ki takih sredstev ne poznajo in tedaj dostikrat nevedoma delajo drugim krivico, namenil sem se v tem dopisu povedati, kako naj se ravna zoper roparstvo čebel, ker nisem tega še v nobeni knjigi in v nobenem časniku čital in sem se že dvakrat sam prepričal, da to koristi.

Ako vidim, da k enemu ali drugemu panju roparice dohajajo, hitro ogledam kaj je uzrok temu, da ga odstranim. Ako ga zapazim, rabim pa ob enem navadna sredstva za odpravo roparic. Zaprem tedaj, ali le priprem izletnico, tako, da le ena ali dve čebeli ob enem morejo iz panja in v panj. Ako se pa prikažejo roparice v večjem številu, potem ne čakam, da se roparstvo resno začne, temveč odnesem panj na dva dni v temo v klet, z odprto izletnico. Ako je pa težavno panj vun vzeti, kadim ga na letavnici skozi četert ure dobro s pelinom, kar pomaga, ako roparstvo ni še dolgo trajalo.

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Iz Bilčevesi na Koroškem. — Nisem mislil, da bom kdaj dopisnik „Slov. čebelarja“, vendar ker se izmed naših slovensko-koroških čebelarjev nihče ne oglasi v skupnem listu, kakor da bi nas sploh na svetu ne bilo, storim to jaz, čeprav že osiveli starček, in Vam bolj površno opišem tukajšno splošno ter svojo čebelorejo.

Čebelarim že osemintrideset let vedno še s tisto muho, oziroma s tistim plemenom, katerega so mi podarili moj ded. Morebiti mi kdo ne bo verjel, če povem, da sem imel v vseh teh osemintridesetih letih samo enega mrliča, vendar je to čista resnica, vsaj pa tudi mislim, da ni veliko slovenskih čebelarjev, ki bi imeli tako veselje s to ljubo živalico ter bi ji tako skrbno stregli kot jaz; in ta ljubezen do čebel se mi od leta do leta večja, posebno odkar berem „Čebelarja“, ki mora biti vsem slovenskim čebelarjem preimnitne važnosti.

Pri nas in okolica je izborna lega za čebelarstvo. Od zgodnje spomladi, ko komaj sneg odleze, pa tja do svetega Mihela je dovolj čebelne paše, in tudi čebelarjev se ne manjka, a vsi čebelarijo od danes na jutri, brez vsakega znanja teorije. Lahko bi se pridelalo velike množine medu in voska, pa ljudje ne umejo te stroke, ki tudi zahteva nekaj znanja, pač več, kot večina misli. Reči moram, da so nemški Korošci v naprednem čebelarstvu precej pred nami, vendar se je tudi pri nas začelo svitati, odkar izhaja tako prepotrebni „Čebelar“, in so se že v več krajih poprijeli racijonelnega čebelarstva, ki je v narodnem gospodarstvu velikanskega pomena.

Jaz čebelarim že več let s premakljivim delom. Panj sem posnel iz „Kmetovalca“, in se mi čebele prav dobro obnašajo v takih panjih. Sosedji so v začetku zmajevali z glavami ter nosove vihali, danes pa pravijo, da moram ali „coprati“, ali pa tako zelo pitati, ker so moje čebele izmed vseh najboljše. Pač jim razlagam, da se ravnam po predpisih umnega čebelarstva ter jim marsikaj povem o nasvetih, ki jih prinaša „Čebelar“, a naš čebelar je do skrajnosti konservativen in se težko loči od podedovanega načina čebeloreje, ki pa se z daleč ne more primerjati z racijonelnim.

Povem naj še, da sem imel letos čez zimo šest plemenjakov, ki so mi od 10. do 17. maja vsi porojili. Vseh rojev sem dobil triindvajset, in zdaj ko to pišem, so prvi roji in izrojenci nabito polni, pa tudi drugi lepo zastavljeni, tako, da bomo mogli, če bo še jesenska paša dobra, letošnjo čebelarsko letino prištevati med najboljše. Da bi se ta nadeja tudi uresničila, želi vsem čebelarskim rojakom

Doniž Gaser, slovenski čebelar.

Iz Bajtiš v Rožni dolini. — Splošno se čebelari v tukajšnjem kraju še po starem načinu, vendar so se začeli nekateri čebelarji v zadnjem času bolj zanimati za napredno čebelorejo. Prvi je pričel s premakljivim delom gospod učitelj, in po njegovem izgledu nas čebelari zdaj v Bajtišah že šest čebelarjev. Gospod vodja tukajšnih fužin, nam je, videč naše zanimanje za pravilno čebelarstvo, pustil postaviti brezplačno nov skupen čebelnjak za 100 panjev, v katerem smo letošnjo zimo prezimili že 25 panjev. Obstali so prav izborni, in imeli nismo nobenega „Jonasa“, kot Rôpov oča. O veliki noči so bili tako lepi, da smo za trdno upali imeti prve roje že sredi aprila, a neugodna spomlad nam je račun prekrizala, in prvi roj dobili smo še-le 24. maja. Od 25 plemenjakov smo imeli 17 prvcev, — trije so rojili s pev-kami, — ki so tehtali povprečno po 1.38 kg, a najtežji 1.91 kg. Nadalje smo dobili še 13 drujcev in 3 tretjiče s povprečno težo 91 dk. Osem starcev, ki niso rojili, prestavili smo v velike panje ter jim s tem zabranili rojenje, ker

nismo marali poznih rojev. Ko se je paša odtrgala, prepeljali smo vse čebele med gore in sicer prav noter do pod Košute, kjer je v poletnem času najboljša paša po planinskih skošeninah.

Do zdaj je bilo vreme ugodno in če bo še ob ajdovem dobro, nas upanje na dobro letino ne bo varalo. O končnem uspehu poročal bom jeseni.

Jožef Smrekar.

Iz Črnotič v Istri. — Ker sem nekoč v „Čebelarju“ bral, da želite poročil o čebelarski letini v raznih krajih, katere obsega čebelarsko društvo, pošljem tudi jaz nekaj vrstic od nas.

Lanska letina je bila komaj srednja. Zima je bila zelo huda in za njo neugodna spomlad. Naravna posledica ni mogla izostati, in imeli smo pozne roje, pa še teh malo in majhnih. Prvi so izleteli koncem maja, druge smo dobili v juniju. Nabrali so pa izredno hitro in mnogo, in prav veseli bomo, če bodo imeli jeseni toliko blaga, kot ga imajo zdaj sredi poletja.

Tu čebelarimo, z jedno samo izjemo, še vsi z nepremakljivim satovjem, a še takih starokopitnežev nas je malo. Vsaj pa tudi ni čudo, če je čebeloreja pri nas še tako v plenica, ker še ti pridelki, ki jih dosežemo, nimajo nikake cene. Prosim Vas, ali je to kaka cena, če nam da prekupec za kilogram medu 18 do 23 krajcarjev, prazno satovje pa hoče imeti še povrhu, — za nameček?!

Kljub vsem tem neugodnostim pa vendar ne zapustimo čebeloreje, nasprotno, prepričan sem, da se bo tudi pri nas čebeloreja povzdignila, ker upam, da delovanje čebelarskega društva, ki obsega tudi nas, ne more ostati brez uspeha, zlasti potem, ko bo to društvo v vsakem oziru dovolj močno in v stanu, delovati v vsem obsegu svojega programa. Vem, da bo treba precej časa, da se povzdigne vsa slovenska čebeloreja na ono stopnjo, kot zasluži, ker zdaj je v primeri s čebelorejo drugih evropskih narodov in pa Amerikancev, naravnost zanemarjena, — splošno namreč, — vendar prej ali slej bo moglo čebelarsko društvo triumfovati, da ni samo slovenske čebeloreje rešilo popolnega propada, temveč jo povzdignilo na častno višino.

S čebelarskim pozdravom:

Jos. Lazar, logar in čebelar.

Raznoterosti.

Tužna vest. Pavel Lampret, učitelj v Šmartnem pri Kranju in ud našega društva je nagloma umrl dne 1. avgusta v mladeniški dobi 22 let. V šesti številki letošnjega „Čebelarja“ smo prijavili njegov članek „Pričetek mojega čebelarjenja“, iz katerega je razvidno, kako navdušen je bil za čebelorejo. Njegove nade, se mu žalibog niso izpolnile, pa tudi naše ne, ker smo upali, da bo storil kdaj veliko za povzdigo naprednega čebelarstva.

Bodí mu blag spomin ter mir in pokoj njegovi plemeniti duši.

Čebelarska razstava československih Čehov otvori se 19. t. m. v Trebiču na Moravskem, 24. t. m. pa v Kolči na Češkem.

Kako pomagati trotovcem? Gerstungov čebelarski list priporoča djati na gorak kamen ali na gorko opeko „aether“ v mali skledici. Čebele omedle, ko pa se zopet zbude, pozabijo na svoje prejšnje stanje in sprejmejo rade pridjano mlado zalego, iz katere nastavijo takoj matičnjake ter izgoje novo matico.

Pridevanje matic. Iz Gerstungovega lista posnamemo zopet jeden način, kako pridjati panju novo matico. Matična kletka ali gajbica naj bo precej velika in tako napravljena, da se prehod zamaši lahko s prav gosto cukrovo in medeno kašo. V gajbico se dene najprvo par ducatov čebel iz panja, v katerega hočemo matico pridjati, in gajbica s čebelami vred se postavi za pol ure kamorkoli izven panja. Ujete čebele postanejo zelo zbegane in v tej zmedenosti in strahu se ne zmenijo za novo matico, katera se spusti med nje. Čez kaki dve uri se dene kletka s čebelami in novo matico v panj in in kadar je prejeden cukren zamašek, zleze matica v spremstvu soujetnic med druge čebele, katere jo brez obotavljanja sprejmo medse.

1200 razglednic. Dr. Dzierzon je prejel ob svoji devetdesetletnici nebroj pisem in brzojavk, s katerimi so mu čebelarji vsega sveta čestitali. Prejel pa je tudi 1200 razglednic, katere bodo razstavljene pri 46. čebelarskem shodu avstrijskih, ogerskih in nemških čebelarjev v Vratislavu.

Strd ali med je ena najbolj redilnih in zdravih jedil. Posebno za otroke je strd jako hasnovita, in vsaka mati bi si morala preskrbeti nekaj strdi. Nekateri otroci naglo rastejo, pa so blede in mršavi, drugim želodec slabo kuba in prebavlja. Za take je strd ali med najboljši pripomoček. Naj se da torej otrokom večkrat strdi s črnim kruhom, pa ne veliko naenkrat, ker se s tem preobloži želodec. Za zajuterk ni boljše jedi kakor mleko, v katero se primeša nekaj medu in nadrobi domač kruh. Pa tudi za odrasle ljudi je strd izvrstno zdravilo. Če hočeš zdrav biti in star postati, zavživaj pogostoma mleko in strd. Zato bi naj pa tudi pridno redili čebele!

„Ljublj. Novice“.

Proti kašlju in sploh proti boleznim dihal se priporoča sopara od žgane-ga voska. Na razbeljeno železo se dene nekoliko voska ali pa kar satovja, in dim, oziroma voščena sopara, ki pri žganju nastane, se vsope.

Med od solnčnic ni črn, kot se je do zdaj splošno mislilo, temveč svetel, tako trdi Wittek v nekem nemškem čebelarskem listu. „Čebelarjev“ urednik je pridelal lansko leto dobrih pet mernikov solnčničnega semena, vendar ni zasledil v nobenem panju temnega medu, dasiravno so solnčnice rastle blizu čebelnjaka in so jih čebele z velikim šumenjem obletavale. Na Ogerskem, kjer pridelujejo zaradi finega olja veliko množino solnčnic, iztrčavajo čebelarji čist med od solnčnic, ki je mnogo svetlejši kot ajdov ter izmed najboljših vrst. Prav redko med krompirjem sejane, bi ne delale nikakega napotja, vendar bi imela gospodinja precej semena, katerega bi dajala svojim putkam in sploh domači perutnini za pobiljšek, ker je zelo oljnato in redilno, ali pa

naj bi ga spravljala mladina za zimo ter ga posipala tičkom ob času, ko umirajo mraza in lakote. Urednik in njegovi šolarji so pretečeno hudo zimo potresli tri mernike dobre mere tega semena, ker sto in več vsakdanjih se-stradanih gostov tudi nekaj pomelje. Naj torej vsak čebelar v svojem kraju pospešuje razširjenje solnčnice ker je *a)* izmed najboljših međunosnih rastlin, *b)* ker cvete ob času, ko je najmanj paše, *c)* ker cvete več tednov, *d)* ker je njen med jako fin, — to vse čebelarjem v prid, — v gospodarstvu pa je listje za hrano domačim živalim, zlasti prešičem, suha stebila za kurjavo, seme pa za krmo in olje.

Čebelarstvo v Avstraliji. Pred nekaterimi leti so se brala še najugodnejša poročila o čebelarstvu v Avstraliji. V resnici so bili prvi uspehi presenetljivi in prvi čebelarji, ki so prodajali roje in plemenjake po neverjetno visoki, veliko pretirani ceni, so spravili mnogo tisočakov skupaj. V zadnjih letih pa so bile tudi v Avstraliji slabe čebelarske letine, o katerih poroča veliki češki čebelar Vladislav Bouček, ki je bival dalj časa v Avstraliji, a se je zdaj preselil v Južno Afriko, v čebelarskem listu „Včela Moravská“ tako-le: „V letih 1895 do 1898 je bila v Avstraliji največja suša, kar jo pozna avstralska zgodovina po prihodu Evropejcev. Skozi cele tri leta ni bilo, vsaj v južnem delu, izdatnega dežja, ki bi trajal več dni ter bi zemljo zadostno napojil. Ovac je poginilo na milijone, konj in goveje živine pa na tisoče. Vsejano žito ni vskalilo, ali pa se je posušilo še predno je cvetelo. Da so vsled tega morale tudi čebele trpeti, je umevno. Imel sem 130 panjev, od katerih sem v letih 1895 in 1896 dobil le 300 angleških funtov pomerančnega medu, a 50 panjev mi je vsled vročine in suše pomrlo. Leto 1897 je bilo pač boljše, pa samo spomladi, ko sem mogel odzvzeti 7260 funtov medu, a poletje in jesen sta bili zopet taki kot prejšnje leto, zato sem zgubil pogum in upanje na prihodnost.“

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 7. Ali se sme z medom oslajeno mleko samo spomladi pitati in morebiti kar pred čebelnjakom v plitvi posodi? (F. O. v D. T.)

Odgovor: Tako pripravljeno mleko, kot je bilo povedano v praktičnih navodilih za april, se sme pitati od prvega špekulativnega pitanja v spomladi notri do septembra. Odveč pa bi bilo pitati z mlekom ob dobri paši, ko dobe čebele zunaj dovolj cvetnega prahu in medu. Posebno veliko je pital z mlekom letos gosp. Žnidersič v Il. Bistrici, ki nam bo prilično gotovo kaj poročal v uspehu. Ako nimate v bližini sosedov, ki bi imeli precej čebel, lahko pitate kar zunaj čebelnjaka v plitvih posodah, kot dela Dzierzon, če pa so blizu druge čebele, pa pitajte s pitalnimi baloni, ali če te imenitne pitalne priprave še nimate, v navadnih koritcih, samo snažite jih dobro, da se mlečni ostanki ne skisajo. Mleka ne pitajte v velikih porcijah, zlasti če so panji medeni, ampak večkrat po malem. Kjer je ajda, naj se tik pred njenim cvetjem neha s tem pitanjem, ker se v teh krajih zaleže še dovolj

mladic za zimo, samo v krajih brez jesenske paše naj se pita do konca avgusta, dalje pa tudi ne, da se v panju ne napravi čebelarstva sirarna.

Vprašanje 8. Spomladi ali pa še to jesen nameravam napraviti nov čebelnjak. Postavim ga lahko tik sosedovega, ki ga ima na mojem svetu, pa tudi višje ali nižje. Kje mi svetujete ga postaviti? (J. S. v P.)

Odgovor: Če ga postavite tako, da bodo sosedove čebele letele čez Vaš čebelnjak, ste v tem na dobrem, da bo šlo veliko njegovih mladice, ki gredo prvič na ogled v okolico, k Vašim čebelam, če pa se začno ropati, bodo Vaše na slabšem. Če ga postavite tako, da bodo Vaše čebele letele čez sosedove, bo obratno, včasih bolje, včasih slabeje; toraj je najbolje, če postavite čebelnjak prav tik sosedovega, potem bo takorekoč jeden čebelnjak, in bo za oba prav, ker ne bodeta imela sitne nadloge ropanja, kar se kaj rado pripeti, če so čebelnjaki preblizo drug pri drugem, in če ne bodeta oba, Vi in sosed, dobro pazila na svoje čebele.

Listnica uredništva.

Gosp. J. B. v P.: Ono šumenje pouzroča smrtoglavec, tista velika večča, ki zvečer zleze v panj ter se večkrat tako močno napije, da ne more več skozi tesno žrelo; čebele jo potem z velikim trudom umore, ali pa sama v kakem kotu panja oslABLJENA pogine. — Gosp. F. L. pri sv. J. pri V.: Se priporočamo. — Gosp. D. G. v B. (Koroško): Če bo društvo le v stanu, bo prihodnjo spomlad oddalo nekaj panjev in orodja, če ne kar brezplačno, pa vsaj po mali ceni. — Gosp. J. L. v Č. (Istra): Parnega topilnika »Universal« od Deseife-ja še nismo preskusili; če si ga bodele naročili, Vas prosimo za popis, kako deluje. — Gosp. N. v T.: Smo tudi od drugih strani dobili poziv, naj »Čebelar« pove svoje mnenje o tej zadevi, a zgodilo se bo to še-le po odborovi seji čeb. društva.

Poziv!

Po čebelarstvu sejmju na dan 9. septembra se snidimo čebelarji pri Lloydju na vrtu, da se kaj pomenimo!

Voščine kupuje trgovec E. Rooss v Kranju po najvišji ceni.

Čebelnjak z vsem potrebnim orodjem in 14 polnimi panji ima za 280 K na prodaj Tertinek, načelnik žel. postaje Sava pri Litiji.

1000 kg iztrčanega cvetličnega medu, odvzetega pred kostenjem cvetjem; ima na prodaj Florijan Pnšnik, posestnik in čebelar v Pristavi, pošta Planina (Montpreis) na Štajarskem. — Cena po dogovoru.

Udina (1 gld.) in reklamacije naj se blagoizvolijo pošiljati gospodu Avg. Puciharju, faktorju Blasnikove tiskarne v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku „Slov. čebelarja“ Frančišku Rojini, nadučitelju v Šmartnem pri Kranju.